

BÖLÜM 1

İletişim ve Hemşirelik

Doç. Dr. Funda GÜMÜŞ¹

Öğrenme Hedefleri

- Bu bölümü okuyan birey,
- Etkili hemşire iletişimini açıklar
- İletişimde davranışsal bir yaklaşımı açıklar
- İletişim türlerini (sözlü ve sözsüz iletişim) tanımlar
- İletişim modellerini (kuramları) tanımlar
- İletişimi etkileyen faktörleri açıklar
- İletişim engellerini açıklar
- İletişimde netlik, doğallık ve güvenlik kavramlarını tanımlar.

İÇERİK

- > Giriş
- > Etkili Hemşire İletişimi
- > İletişimde Davranışsal Bir Yaklaşım
- > İletişim Türleri (Sözlü ve Sözsüz İletişim)
- > İletişim Modelleri (Kuramları)
- > İletişimi Etkileyen Faktörler
- > İletişim Engelleri
- > İletişimde Netlik, Doğallık ve Güvenlik

¹ Dicle Üniversitesi Atatürk Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, fcamuz@hotmail.com

Konuyla İlgili Film Önerisi

Patch Adams, Taşların Çağrısı, Guguk Kuşu, Kelimelerin Gizli Dünyası, İngiliz Hasta

Konuyla İlgili Kitap Önerileri

1. Dökmen Ü. İletişim çatışmaları ve empati. İzmir: Sistem Yayıncılık;2005.
2. Dökmen Ü. Sosyometri ve psikodrama: Kuramsal temeller, uygulamalardan örnekler yeni yaklaşımlar. İstanbul: Sistem Yayıncılık; 1995.
3. Demiray, U, Eroğlu, E. (2008). Etkili İletişim. Ankara, Pegem Akademi
4. Buzlu, S., Küçük, L.(2006). İletişim ve İletişim Becerileri. (Eds.: Solmaz, Ş., Kaçar, G.) Sağlık Kurumlarında İletişim. İstanbul Üniversitesi Sürekli Tıp Eğitimi Komisyonu, İstanbul.

KAYNAKLAR

1. Sibiya MN. Effective communication in nursing. *Nursing*. 2018;19: 20-34.
2. Abdulla NM, Naqi RJ, Jassim GA. Barriers to nurse-patient communication in primary healthcare centers in Bahrain: Patient perspective. *International journal of nursing sciences*. 2022; 9(2), 230-235.
3. Finke EH, Light J, Kitko LA. systematic review of the effectiveness of nurse communication with patients with complex communication needs with a focus on the use of augmentative and alternative communication. *Journal of clinical nursing*. 2008;17(16), 2102-2115.
4. Özcan A. *Hemşire-hasta ilişkisi ve iletişim*. Ankara: Sistem Yayıncılık;2006.
5. Çam O., Engin E. *Ruh sağlığı ve hastalıkları hemşireliği*. İstanbul: İstanbul Tıp Kitapevi; 2014.
6. Terakye G. *Hasta-hemşire ilişkileri*. Ankara: Aydoğdu Ofset;2000.
7. Kavak F. Hasta-hemşire iletişimi. Okanlı A, Gürhan N. (ed.) *Yaşamın sırrı iletişim* içinde. Ankara: Nobel Tıp Kitabevi;2019. p.173-191.
8. M-Siyez D. Kişilerarası ilişkilerin başlangıcı ve gelişimi. Kaya A. (ed.) *Kişilerarası ilişkiler ve etkili iletişim*. İçinde. 6. Baskı. Ankara: Pegem Akademi;2014. p.62-91.
9. Yüksel-Şahin, F. İletişim Becerilerine Genel Bakış. Kaya A. (ed.) *Kişilerarası ilişkiler ve etkili iletişim*. İçinde. 6. Baskı. Ankara: Pegem Akademi;2014. p.32-55.
10. Demirel Y. *Sağlık hizmetlerinde sağlıklı iletişim*. Ankara:Akademisyen Kitapevi;2016.
11. O'Hagan S, Manias E, Elder C, Pill J, ve ark. What counts as effective communication in nursing? Evidence from nurse educators' and clinicians' feedback on nurse interactions with simulated patients. *Journal of advanced nursing*. 2014; 70(6), 1344-1355.
12. Kaypakoğlu S. *Kişilerarası iletişim*. İstanbul: Derin Yayınları;2008.
13. Gordon T. *Etkili öğretmenlik eğitimi*. İstanbul:Sistem Yayıncılık;1996.
14. King L. (1994). *Kiminle, Ne Zaman, Nerede, Nasıl Konuşmalı*. (Yasemin Özdemir, Çev.). İstanbul: İnkılap Yayınevi; 2015.

15. Booyens L, Erasmus I, van Zyl M. *The Auxiliary Nurse*. 3rd ed. Cape Town: Juta and Company Ltd; 2013. p. 504-505.
16. İbrahim SA. Factors affecting assertiveness among student nurses. *Nurse Educ Today*. 2011;31(4):356-360.
17. van Niekerk V. Relationship, helping and communication skills. van Rooyen D, Jordan PJ (ed). *Foundations of nursing practice: fundamentals of holistic care*. African Edition. 2nd ed. Edinburgh: Mosby Elsevier; 2016. pp. 181-207.
18. Velioglu P, Pektekin Ç, Şanlı T. *Hemşirelikte kişilerarası ilişkiler*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları;1993.
19. Potter PA, Perry AG. *Fundamentals of Nursing*. 6th Edition. St. Louis: Mosby Company;2005
20. Craven RT, Hirnle CJ. *Foundamentals of Nursing Human Health and Function*. Third Edition, Philadelphia: Lippincott Company;2000.
21. Taylor C, Lillis C, LeMone P. *Fundamentals of nursing the art & science of nursing care*. 4th Edition. Philadelphia:Lippincott Company;2001.
22. Birol L. *Hemşirelik süreci*. 6. Baskı. İzmir: Etki Matbaacılık; 2004.
23. Buzlu S, Küçük L. İletişim ve iletişim Becerileri. Solmaz Ş, Kaçar G.(Ed). *Sağlık kurumlarında iletişim*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sürekli Tıp Eğitimi Komisyonu; 2006. p.20-25.
24. Olgun N, Aslan FE, Kuğuoğlu SY. Acil bakımda iletişim. Şelimen D.(ed.) *Acil Bakım*, İstanbul: Yüce Yayım; 1998. p.45-53.
25. Bush H. Communication Skills for Nurses. Available from: <https://www.ausmed.com/articles/communication-skills-for-nurses/Erişim Tarihi:13.03.2022>.
26. Uys L. Interpersonal needs. Uys L. (ed). *Integrated fundamental nursing* içinde. 2nd ed. Cape Town: Pearson; 2017. pp. 453-571.
27. Jooste K. Effective leadership communication. Jooste K. (ed). *Leadership in health services management* içinde. 2nd ed. Claremont: Juta and Company (Pty) Ltd; 2011. pp. 205- 220.
28. Dökmen Ü. *İletişim çatışmaları ve empati*. İzmir: Sistem Yayıncılık;2005.
29. Velioglu P. *Hemşirelikte kavram ve kuramlar*. İstanbul: Alaş Ofset;1999.
30. Ay FA. *Temel hemşirelik kavramlar, ilkeler, uygulamalar*. İstanbul: İstanbul Medikal Yayıncılık;2007.
31. Dalokay EB. *Hemşirelerin iletişim becerileri, mental iyi oluşları ve aleksitimi düzeyleri*. İstanbul: İstanbul Okan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü; 2022.
32. Roper N, Logan WW, Tierney AJ. *The elements of nursing, a model for nursing based on a model of living*. 4. Edition. New York: Churchill Livingstone;1996.
33. Öz F. *Sağlık alanında temel kavramlar*. Ankara: İmaj İç ve Dış Ticaret A.Ş; 2006.
34. Gümüş F, Küçük L. Farklı kültürdeki birey ile iletişim. Yılmaz M. (ed). Sağlık profesyonelleri için iletişim içinde. 1. Baskı. Ankara: Akademisyen Kitapevi A.Ş.; 2020. p.409-34.
35. du Plessis E, Jordaan EJ, Jali MN. Communication in a health care unit. Jooste K (ed). *The Principles and Practice of Nursing and Health Care* İçinde. Pretoria: Van Schaik Publishers; 2010. pp. 205-220.